

Marian Ludwik Górkiewicz

Dyrektor w latach 1972–1980

Hieronim Sieński
Biblioteka Główna AGH

Urodził się 29 marca 1910 roku we Lwowie. Tam też ukończył szkołę podstawową im. Henryka Sienkiewicza oraz IX Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego. Bezpośrednio po maturze w 1931 roku rozpoczął studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Szczególnie pasjonował się historią społeczną i gospodarczą oraz ekonomią i statystyką. W 1935 roku uzyskał stopień magistra filozofii z zakresu historii. W latach 1935–1937 był asystentem w Zakładzie Historii Społecznej i Gospodarczej Uniwersytetu Jana Kazimierza. Następnie od 1938 roku do lutego 1940 roku pracował jako nauczyciel w Gimnazjum Kupieckiego we Lwowie. W okresie od kwietnia 1940 roku do kwietnia 1942 roku pracował fizycznie w różnych instytucjach. Należy też dodać, że w latach 1942–1944 brał udział w tajnym nauczaniu w szkołach średnich Lwowa. Od 1 maja 1942 roku do 30 kwietnia 1952 roku pracował w Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, a następnie we Wrocławiu. Do czerwca 1944 roku związany był z Oddziałem Opracowania Zbiorów. Następnie pracował w Oddziale Koncentracji przy zabezpieczaniu zbiorów Oddanych Bibliotece pod opiekę oraz zbiorów opuszczonych. Od września 1945 roku do czerwca 1946 roku kierował pracami tego oddziału w trakcie przenoszenia zbiorów Ossolineum do Wrocławia.

Po przeniesieniu się do Wrocławia został kierownikiem organizującego się Oddziału Gromadzenia Zbiorów, łącznie z Oddziałem Czasopism, a następnie do grudnia 1950 roku kierował Oddziałem Rękopisów, zaś od 1 stycznia 1951 roku kierował Oddziałem Magazynów, Konserwacji i Intrologatorni oraz był referentem wystaw. W roku akademickim 1946/1947 ukończył we Wrocławiu kurs bibliotekarski, a następnie w grudniu 1948 roku zdał egzamin bibliotekarski na stanowisko pierwszej kategorii w państwowej służbie bibliotecznej. W okresie 1948–1950 pełnił również funkcję starszego asystenta Zakładu Historii Śląska i Stowiańszczyzny Zachodniej Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku szkolnym 1950/1951 w Liceum Bibliotekarskim i Technikum Księgarskim wykładał przedmioty z zakresu bibliotekoznawstwa i bibliotekarstwa. W 1946 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie rozpoczętej jeszcze we Lwowie rozprawy „Ceny w Krakowie w latach 1796–1914”, wydanej w Poznaniu w 1950 roku, otrzymał sto-

pień doktora. Odbывał wykłady na wielu kursach, między innymi w 1949 roku na Ogólnopolskim Kursie dla Bibliotekarzy Związków Zawodowych, w 1950 roku dla Bibliotekarzy Miejskich Bibliotek Powszechnych, w 1951 roku dla Bibliotekarzy Szkół Średnich z województw pód.-zach.

1 maja 1952 roku rozpoczął pracę kierownika Oddziału Gromadzenia, Uzupelniania i Opracowania Zbiorów Biblioteki Głównej AGH, pełniąc równocześnie obowiązki zastępcy kierownika Biblioteki. 1 czerwca 1956 roku został mianowany kustoszem. W latach 1956 i 1957 kierował praktykami międzybibliotecznymi organizowanymi przez Ministerstwo Szkół Wyższych i uczestniczył w nich, jako wykładowca i egzaminator. 1 sierpnia 1957 roku został wicedyrektorem biblioteki. W 1960 roku został członkiem Senackiej Komisji Bibliotecznej AGH. W 1961 roku otrzymał stopień starszego kustosa dyplomowanego.

W 1961 i 1963 roku powołany został na Seniora Budowy Biblioteki. Do zadań i uprawnień seniorskich należało reprezentowanie interesów użytkownika od momentu opracowania założeń do oddania inwestycji do użytku. W piśmie powołującym z 12 grudnia 1963 roku rektor K. Żemaitis napisał między innymi: „Wszystkie uzgodnienia, postulaty i żądania kierowane pod adresem jednostki projektującej, inwestora (Zarządu Inwestycji) i władzy zatwierdzającej będą zgłaszane i przyjmowane tylko przez seniora budowy, jako uprawnionego reprezentanta użytkownika dla podejmowania wiążących decyzji”. Równie pochlebny opinię otrzymał w 1962 roku od rektora T. Kochmańskiego, który we wniosku na stanowi-

fot. arch. BG AGH

Dyrektor BG AGH Marian Górkiewicz

fot. arch. BG AGH

Budynek BG AGH w latach 70.

Sala katalogowa BG AGH w latach 70.

ska starszego kustosa dyplomowanego przesłano do Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego tak o nim napisał: „Posiada 20 lat pracy w służbie bibliotecznej oraz poważny publikowany dorobek naukowy. Nie tylko spełnia formalne wymagania na to stanowisko, ale faktycznie jest świetnym i doświadczonym bibliotekarzem naukowym”.

1 kwietnia 1972 roku został powołany na stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej AGH i funkcję tę sprawował do końca 1980 roku. Od początku pracy w BG AGH permanentnie szkolił pracowników macierzystej biblioteki. Posiadał duże zdolności organizacyjne, które przejawiały się między innymi:

- w opracowaniu i wprowadzeniu nowej struktury organizacyjnej BG usprawniającej jej pracę w zakresie obsługi czytelnika oraz działalności dydaktycznej,
- usprawnieniu organizacji sieci bibliotecznej akademii,
- wprowadzeniu nowych form działalności informacyjnej – zainicjowaniu opracowania centralnego wykazu czasopism bieżących Biblioteki Głównej i Bibliotek Instytutowych, Current Contents – informacja adresowana dla pracowników naukowych uczelni dotyczących wykazu spisu treści czasopism bieżących, przygotowanie 3 części bibliografii prac

Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej. W: *Bibliotekarze bibliotek specjalnych*. [Red. M. Lenartowicz]. Warszawa 2007, s. 27-31, [foto]

- *Słownik pracowników książki polskiej*: suplement 3. Pod red. H. Tadeusiewicz. Warszawa 2010, s. 95-96
- *Wielka Księga 85-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej*. [Oprac.] zespół aut. K. Pikoń (red. naczelny), A. Sokołowska (dyrektor projektu), K. Pikoń. Gliwice 2004, s. 104-105, [foto]

pracowników akademii. Dzięki jego staraniom zainicjowane zostały prace z zakresu automatyzacji biblioteki.

Był bardzo aktywnym działaczem społecznym. Należał do Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, będąc w latach 1967–1970 przewodniczącym Zarządu Okręgu Kraków-Miasto. Przez 4 kadencje (1962–1974) był członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Bibliotekarzy Dyplomowanych przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego, był członkiem Senackiej Komisji Bibliotecznej AGH, Senackiej Komisji Wydawniczej. Przez dwie kadencje (1962–1968) był członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Pracowników Naukowo-Dydaktycznych, członkiem Prezydium Rady Zakładowej Związku Nauczycielstwa Polskiego przy AGH. Był bezpartyjny.

Przez wiele lat był mężem zaufania pracowników biblioteki. Jako zastępca członka Rady Zakładowej Związku Nauczycielstwa Polskiego zainicjował i zorganizował lektoriaty języków obcych dla pracowników AGH. W ramach współpracy z przemysłem służył bezinteresowną pomocą w organizowaniu Biblioteki Technicznej Huty im. Lenina. W 1962 roku został powołany na członka Komisji Egzaminacyjnej przy Ministerstwie Szkół Wyższych dla Bibliotekarzy Dyplomowanych, w której uczestniczył przez 4 kadencje (do 1974 roku). Był członkiem zespołu wizytującego biblioteki szkół technicznych. Prowadził również wykłady na kursach organizowanych przez Ministerstwo Szkół Wyższych, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP) i Centralny Instytut Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej (CIINTE). W 1968 roku został członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla Pracowników Naukowo-Dydaktycznych AGH. W latach 1978–1981 był członkiem Rektorskiej Komisji ds. Wydawniczych AGH.

Był autorem 12 publikacji, w tym 3 książek. Będąc wybitnym bibliografem, na czterdziestolecie powstania AGH opracował wraz z zespołem „Bibliografię publikacji pracowników Akademii Górniczo-Hutniczej z lat 1919–1958”, a kilka lat później kontynuację „Bibliografia publikacji pracowników Akademii Górniczo-Hutniczej z lat 1959–1967”.

W 1981 roku dyrektor Górkiewicz przeszedł na emeryturę.

W uznaniu licznych zasług dla polskiego bibliotekarstwa został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem 10-lecia Polski Ludowej, czterokrotnie otrzymał Nagrodę Ministra Szkolnictwa oraz Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki. Dyrektor BG AGH Marian Górkiewicz zmarł 31 lipca 1989 roku w Krakowie i pochowany został na cmentarzu Rakowickim.

Źródła:

- Dudziak-Kowalska M., Janczak B., Krawczyk J.: *Nie tylko bibliotekarze... : pracownicy bibliotek Akademii Górniczo-Hutniczej w stuleciu uczelni*. Kraków 2019, s. 13-32, 57-59, [foto]
- Krawczyk J., Janczak B., Dudziak-Kowalska M.: *Bibliotekarze w dziewięćdziesięciolecie Akademii Górniczo-Hutniczej*. Kraków 2009, s. 47-48, [53], [foto]
- Krawczyk J.: Marian Ludwik Górkiewicz (1910–1989) – dyrektor Biblioteki